

گفت وگو با نصرا... قادری، کارگردان و نویسنده تئاتر که داوری سی و دومین دوره جشنواره تئاتر خراسان رضوی را برعهده داشت

بودن یا نبودن تئاتر برای مسئولان مسئله مهمی نیست!

شکیبا افخمی راد

گفت‌وگو

سی و دومین دوره جشنواره تئاتر خراسان رضوی با همه حواشی ویاوایابین هایش هفته گذشته به پایان رسید. در این دوره در کنار رضا صابری و رضا حسینی، پیش کسوتان تئاتر استان، نصرا... قادری، کارگردان، نویسنده و منتقد شناخته شده تئاتر کشور، نیز به تماشای آثار نشست و به داوری آثار پرداخت. هنرمندی که باور دارد باید از همه گروه هایی که با وجود فشارها و تهدیدها در جشنواره سی و دوم استان خراسان رضوی روی صحنه رفتند و چراغ تئاتر را روشن نگه داشتند، قدردانی کرد. قادری که نگارش آثاری چون «امشب باید بمیرم»، «یک ققمقه از کوثر» و «ناله های عشق»، را برعهده داشته و در هفته هنر انقلاب اسلامی در فروردین امسال هم به عنوان یکی از چهره های تئاتر در این عرصه مورد قدردانی قرار گرفته است. در گفت‌وگو با ما درباره روند فعالیت هنرمندان تئاتر مشهد و همچنین برگزاری سی و دومین جشنواره تئاتر استان صحبت کرده که در ادامه پیش روی شماست.

- درخشش تئاتر مشهد در دهه ۶۰

قادری در ابتدای صحبت هایش درباره ویژگی که تئاتر مشهد را از سایر شهرهای کشور متمایز می‌کند می‌گوید: آنچه تئاتر مشهد را به عنوان قطب تئاتر کشور از شهرهای دیگر جدا می‌کند، نوع فعالیت هنرمندانش است. آن‌ها نسبت به سایر شهرها پشتکار و ذوق و شوق مضاعفی دارند. به نظر او این ویژگی بیشتر در دهه ۶۰ و در فعالیت نسلی که پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در حوزه تئاتر حضور داشت و پس از انقلاب همچنان راهش را ادامه داد، دیده می‌شود. در این دوره هم آدم‌هایی هستند که با آثارشان می‌درخشند اما جریان هنری نمی‌سازند. در واقع برخی از این هنرمندان در نطفه خفه می‌شوند و نمی‌توانند تأثیرگذار باشند، درحالی‌که وقتی از مشهد به عنوان قطب تئاتر کشور یاد می‌شود، به خاطر وجود افرادی است که در کشور جریان تئاتری ایجاد کرده‌اند. به گفته او جشنواره زدگی و افزایش کمیت آثار در سال‌های اخیر باعث شده است، استعدادهای اندکی که در این دوران فعالیت می‌کنند اصلا دیده و شناخته نشوند.

- ضرورت نقد در تئاتر مشهد

قادری درباره انتظار متفاوتی که از تئاتر مشهد نسبت به سایر شهرهای کشور وجود دارد، می‌گوید: وقتی از مشهد به عنوان قطب تئاتر نام می‌بریم، مانمی‌توانیم از آن توقع دیگری داریم. ما نمی‌توانیم دگرزی داریم. ما نمی‌توانیم مشهد را که از حضور افرادی چون دکتر طغی، رضا صابری و انوشیروان ارجمند بهره گرفته و پیشینه‌ای غنی داشته با شهری که اصلا تئاتر نداشته است، قیاس کنیم. او با اشاره به نبود نقد در دنیای تئاتر جدید خاطرنشان می‌کند: در دهه ۷۰ نقد وجود داشت و پذیرش برای هنرمندان بسیار راحت بود ولی در دهه ۸۰ و ۹۰ دیگر کسی وجود ندارد که نقد کند. این هنرمند ادامه می‌دهد: وقتی دکتر شریعتی بازیگر نمایش «ایوذر» را دید، از همان ابتدا شروع به ایراد گرفتن کرد ولی وقتی به تماشای اثر نشست، گفت این درست‌ترین انتخاب است. در واقع وقتی نقد می‌کرد، نقدپذیری هم وجود داشت.

به گفته قادری نقد کردن به هنرمند دیدگاه می‌دهد و تکلیفش را مشخص می‌کند: تکلیف هنرمندان این نیست که در جشنواره حضور داشته باشد و جایزه بگیرد، بلکه تکلیفش این است که تئاتر را یک رتبه بالا ببرد و در تماشاگر دیدگاه ایجاد کند.

- ضعف در نمایشنامه

قادری درباره راه برون رفت از چالش‌های موجود در تئاتر مشهد پیشنهاد می‌دهد: یکی از موضوعاتی که پیش از این در همه رشته‌ها به آن پرداخته می‌شد، اخلاقی بود. از این رو به نظر من اولین موضوعی که باید به علاقه‌مندان و هنرمندان تئاتری آموزش داده شود،

ایده آل‌های فراخوان در مسیر اما و اگرها

نگاهی به برگزاری سی و دومین جشنواره تئاتر استانی خراسان رضوی

جشنواره تئاتر استانی که امسال سی و دومین دوره آن در مشهد برگزار شد، از مهم‌ترین رویدادها و نیز ریشه‌دارترین هنرهای خراسان رضوی است که در ۳۲ سال گذشته با فراوانی و تنوعی متفاوت، ریشه و روبرو شده است. در این سال‌ها آزمون و خطاهای خود را گذرانند تا در چهارمین دهه برگزاری خود به ثباتی برسد اما نبود شورای سیاست‌گذاری در برخی از سال‌ها و نبود آسیب‌شناسی در هر دوره و نیز انتخاب ناشایست دبیر در برخی از دوره‌ها، این رویداد را در حد متوسطی از برگزاری نگه‌داشت. مهم‌ترین نتیجه نامطلوبی که از برگزاری جشنواره تئاتر استانی در این ۳۲ دوره می‌توان کسب کرد، کاهش اعتبار هنری در هر سال بود، به نوعی که در هر دوره این رویداد به جای اینکه بیشتر و پرتین تئاتر استان باشد، بستری برای ورود جوانان بود. هر چند برخی از دوره‌ها برای ورود جوانان بخش‌هایی به نام «تجربه‌های نو»، راه‌اندازی کرده بودند که کاری شایسته و تأثیرگذار در روند برگزاری این جشنواره بود. این جشنواره در این سال‌ها دارای رویکردی که هویت درستی داشته باشد، نبوده است و هر دبیری چند ماه مانده به جشنواره فراخوانی ایده‌آل منتشر می‌کرد اما هر چه به زمان برگزاری نزدیک می‌شد، به خاطر مسائل پیش‌بینی نشده و مشکلات مالی و اقتصادی، به بخشی از آن عمل نمی‌کرد.

- فراخوان، از انتشار تا اجرا

جشنواره تئاتر امسال که سال‌ها عنوان «رضوان» را در کنار خود داشت، درحالی‌به نام «فجر» با

اخلاق تئاتری است.

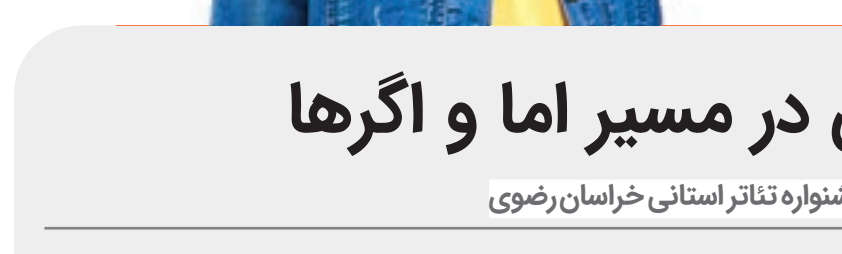
این هنرمند یادآور می‌شود: اساس تئاتر بر فرهنگ دیالوگ است، نه فرهنگ گفت وگویی مطلق و حده‌بودن. دیالوگ هم وقتی برقرار می‌شود که به خوبی حرف‌ها طرف مقابل را بشنویند و سپس به آن جواب دهید. او همچنین با اشاره به جمله پیتربروک مبنی بر اینکه «هیچ کارگردان قدرتمندی در جهان پیدا نمی‌شود که از یک متن ضعیف یک اجرای متوسط ارائه دهد اما هر کارگردان متوسطی از یک متن قدرتمند می‌تواند اجرایی دیدنی ارائه دهد، بیان می‌کند: ما در متن و نمایشنامه نویسی در کل کشور ضعف داریم و نیازمند نویسنده هستیم. قادری درباره خصیصه‌های لازم برای یک نویسنده نیز می‌گوید: نویسنده باید دیدگاه داشته باشد، براین اساس باید به سه پرسش اساسی فلسفه که از کجا آمده‌ام؟ چرا زنده‌ام؟ و به کجا می‌روم؟ پاسخ دهد. بعد از آن نیز باید به سه پرسش اساسی ادبیات شامل بازنمایی در واقعیت چیست؟ بازنمایی چیست؟ و واقعیت‌نمایی در دنیای ادبیات دراماتیک چیست؟ پاسخ دهد. این هنرمند ادامه می‌دهد: نویسنده باید جهان‌بینی و جهان‌نگری داشته باشد و از غرور و هویت برخوردار باشد. این ویژگی‌ها فقط در اثر زیستن، زندگی کردن و تجربه داشتن به وجود می‌آید و نمی‌توان آن‌ها را در کلاس آموزشی فراگرفت.

- آثار از لحاظ تکنیکی پسرقتی

نداشتند

نصرا... قادری در بخش پایانی صحبت‌هایش درباره جشنواره تئاتر استان خراسان رضوی با تفکیک قائل شدن میان مشهد و خراسان می‌گوید: شرایط مشهد با

امکاناتی که در اختیار دارد، از دیگر شهرهای خراسان متفاوت است. همچنین اجراء در طول سال در مشهد جریان

و دبیرخانه جشنواره را تنها یگ‌دارد که این روحیه سرپرست‌فعلی انجمن و دیگر اعضا با آنچه در انتخابات شعارش را دادند، بسیار منافات داشت. اما انتخاب هیئت‌دوران با توجه به شاخص‌های بومی و کشوری و با توجه به شرایط موجود از ویژگی‌های جشنواره امسال به‌شمار می‌آید.

- نه پیشرفت، نه پسرفت

کیفیت آثار جشنواره امسال به‌زعم برخی از صاحب‌نظران و منتقدان ضعیف بود اما نسبت به سه سال گذشته افتی نداشت. در چند سال گذشته آثار درجه‌چندم هنرمندان تازه‌کار در غیاب هنرمندان باتجربه در این جشنواره به نمایش گذاشته‌شد. هر چند کرونایبهبانه این کاهش کیفیت آثار بود اما دلایل اصلی، نبود برنامه‌ریزی مدیران هنری استان و کارایی نداشتن انجمن نمایش بود. ولی به‌طور حتم تئاترهای روی صحنه جشنواره امسال از بسیاری از دوره‌های برگزاری در اواخر دهه ۸۰ و نیز نیمه دهه ۹۰ بسیار ضعیف‌تر بود و جای تأمل و بررسی دارد.

امایکی از ایرادات اساسی که این دوره از جشنواره

داشت، آثار تولیدات سال‌های قبل بود که در

سال‌های قبل از جشنواره پذیرفته نشده بود ولی

امسال به این رویداد راه یافت. همچنین آثاری که با

نام‌های مختلف در جشنواره‌های مختلف روی صحنه

رفت. نمایش «انتظار برای ترکس» از تربت‌حیدریه

در یک ماه در سه جشنواره تئاتر بسیج، استانی و

مقاومت با نام‌های مختلف شرکت کرد و حتی از دو

دارد ولی در شهرستان‌ها به این صورت نیست.

داور جشنواره سی و دوم تئاتر استان با اشاره به برگزاری این رویداد در روزها اخیر تأکید می‌کند: من اگر امکان‌ش را داشتم، سرتاپای کسانی را که در این دوره جشنواره شرکت کردند طلا می‌گرفتم، چون در بحرانی‌ترین شرایطی که از همه طرف مورد حمله قرار گرفته بودند و تهدید می‌شدند، باز هم چراغ تئاتر را روشن نگه داشتند و اسیر بازی و سیاست زده نشدند.

به گفته قادری نسل‌های بعدی درباره ایستادگی هنرمندان صحبت خواهند کرد، چون شاید اگر آن‌ها ایستادگی نمی‌کردند، چراغ تئاتر خاموش می‌شد. این هنرمند یادآور می‌شود: در حقیقت بودن یا نبودن تئاتر برای مسئولان مسئله مهمی نیست. از طرف دیگر تئاتر در سبد کالاهای فرهنگی مردم هم جایی ندارد که با حذف آن اتفاق مهمی رخ دهد. از این رو ایستادگی گروه‌های شرکت‌کننده در جشنواره شایان قدردانی است. قادری ادامه می‌دهد: ما باید مخاطبان را عادت دهیم تا به سمت تئاتر بیایند، چون اگر تئاتر تعطیل شود، همین علاقه‌ای که الان درباره این هنر به وجود آمده است از بین می‌رود.

او درباره مباحثی که درباره کاهش کیفیت آثار در این دوره جشنواره مطرح می‌شود نیز می‌گوید: یکی از دلایل آن شاید انصراف برخی گروه‌ها از جشنواره باشد. البته من کارگردان برخی از این گروه‌ها را دیدم که از انصراف دادن پشیمان بودند و می‌گفتند برای انصراف دادن تحت فشار قرار داشتند، از این رو الان نمی‌توانیم بگوییم که سی و دومین دوره جشنواره تئاتر خراسان رضوی برآیند تئاتر خراسان و مشهد است.

این هنرمند خاطرنشان می‌کند: در مجموع آثار از لحاظ تکنیکی نسبت به سال قبل پسرقت نداشتند اما پیشرفتی که باید به دلیل گذر زمان رخ می‌داد هم در آن‌ها دیده نمی‌شود.

اثر از مستندسازان مشهدی در «سینماحقیقت»

اسلام زاده و «غیرمسکونی» به کارگردانی مسعود زارعیان، از سینماگران مشهدی، مشاهده می‌شود. شانزدهمین جشنواره بین‌المللی «سینماحقیقت» با دبیری محمد حمیدی مقدم از ۲۰ تا ۲۵ آذرماه ۱۴۰۱ برگزار می‌شود.

پایان فیلم برداری «قهرمان‌های معمولی»

تولید مجموعه مستند سیزده-قسمتی «قهرمان‌های معمولی»، تازه‌ترین محصول مرکز مستند سوره، به تهیه‌کنندگی مجتبی حیدری پس از ۹ ماه ضبط در شهرهای مختلف ایران به پایان رسید. مجتبی حیدری، مهدی رشوند، زهرا استادزاده و محمدصادق بکتاشیان از جمله کارگردانان این مجموعه مستند هستند که هم‌اکنون مراحل پس‌تولید خود را پشت سر می‌گذارند. «قهرمان‌های معمولی» که در شهرهای مختلف ایران از جمله اصفهان، رشت، بیرجند، زاهدان، زابل، چارواپماق، گرمی، دهدشت، قیروکارزین و تهران جلوی دوربین رفته است. قصه افرادی را پیش چشم مخاطبان به نمایش می‌گذارد که ویژگی‌های مشترک دارند، تجربه شکست‌ها و موفقیت‌هایی که در نهایت منجر به نفع عمومی شده است. «قهرمان‌های معمولی» به‌دنبال معرفی کارآفرینان، فعالان اجتماعی و معلمان ناشناخته‌ای است که با کسب دانش تخصصی توانسته‌اند بخش بزرگی از جامعه را تحت‌تأثیر قرار دهند و عده‌ای را با خود همراه کنند.

پوستر فجر منتشر شد

در دوره پانزدهم که با رویکرد هنر خلاق، وحدت بخش، امیدآفرین و هویتمند در قالب «هنر متعالی برای مردم» برگزار می‌شود، آثار منتخب هنرمندان در بخش طوایی زرین (رقابتی)، بخش ویژه با موضوع قله‌ها (رقابتی) و بخش تجسم هنر ویژه استان‌ها (غیرقابتی) به نمایش درخواهد آمد. به گزارش فارس، پیش از پایان مهلت ارسال اثر به پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، پوستر این رویداد هنری طراحی و منتشر شد. موضوع این دوره از جشنواره آزاد است و در رشته‌های تصویرسازی، خوش‌نویسی، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، طراحی گرافیک، حجم (مجسمه، سرامیک، چیدمان) نقاشی و نگارگری برگزار می‌شود. یادآوری می‌شود که آخرین ثبت‌نام و ارسال آثار در سایت جشنواره، روز سه‌شنبه ۲۹ آذرماه جاری (حد اکثر تا ساعت ۱۷) خواهد بود. علاقه‌مندان برای ثبت‌نام و کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به سایت جشنواره به‌نشانی **www.fajrtajasomi.ir** مراجعه کنند.

آغاز مسابقه دانش آموزی «لوپتو»

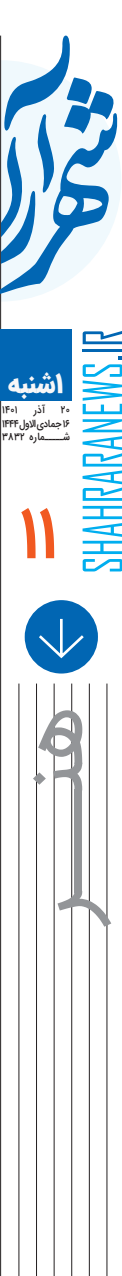

به همکاری آموزش و پرورش مسابقه‌های دانش‌آموزی «لوپتو» «فیلم‌بازی» در پلنفرم شاد آغاز شد. به گزارش صبا، طی تفاهمی میان سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، سازمان سینمایی سوره و حوزه هنری در راستای تقویت جریان تولید و توزیع سینمای کودک و نوجوان، صفحه ویژه انیمیشن «لوپتو» در پلنفرم شاد، در قالب رویداد فرهنگی «فیلم‌بازی» با طراحی چهار مسابقه دانش‌آموزی راه‌اندازی شد. انیمیشن «لوپتو» که از ۱۱ آبان‌ماه روی پرده سینماها رفته است، با جذب ۲۸۵ هزار مخاطب، به مرز فروش ۷ میلیارد تومان رسیده است. طبق آمار سامانه سفا، سهم دانش‌آموزان سراسر کشور از فروش این انیمیشن ۶۷ هزار مخاطب و ۱۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال بوده است. مدارس استان‌های تهران، مشهد، اصفهان و شهرکرد پیش‌تاز استقبال از انیمیشن «لوپتو» بوده‌اند.

سر نوشت نامعلوم اکران فیلم موفق جشنواره فجر

فیلم سینمایی «ملاقات خصوصی»، به کارگردانی امیدشمس قرار بود پس از اتمام دوره اکران فیلم سینمایی «نمور» راهی سینماها شود اما با گذشت دومه‌ا از اکران این فیلم هنوز خبری از نمایش این فیلم سینمایی به گوش نمی‌رسم. «ملاقات خصوصی» نخستین بار در جشنمای جشنواره فیلم فجر اکران شد و توانست باقبال بسیار خوبی از سوی مخاطبان روبه‌رو شود، فیلمی که حواشی متعددی را هم در رونمایی خود در جشنواره و بخش داوری پشت سر گذاشت اما در نهایت یکی از آثار موفق این رویداد سینمایی لقب گرفت. حال فیلم امید شمس در فاصله کمتر از دو ماه تا برگزاری چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر همچنان در صف اکران قرار دارد. از سویی هیچ گونه رغبتی هم از سوی تهیه‌کننده اثر برای نمایش این فیلم در نیمه دوم آذر و یادی ماه دیده نمی‌شود. شاید این فیلم خود را برای اکران در نوروز سال ۱۴۰۲ آماده می‌کند.

نمایی از نمایش «آوشتار» لوجان در جشنواره تئاتر استانی امسال - عکس: حدیث افشاری